

Лабораторна робота 15

ВИКОРИСТАННЯ КОЕФІЦІЄНТА СУМАРНОЇ
ОЦІНКИ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (КСОЗН)
ДЛЯ ХАРАКТЕРИСТИКИ РЕГІОНАЛЬНИХ
ВІДМІННОСТЕЙ РІВНЯ ПОПУЛЯЦІЙНОГО
ЗДОРОВ'Я

Мета роботи: ознайомитись та навчитись застосовувати на практиці КСОЗН; розрахувати КСОЗН для різних регіонів України для порівняння рівня популяційного здоров'я в них.

✓ Основні теоретичні відомості

Для характеристики регіональних відмінностей рівня популяційного здоров'я використовується коефіцієнт сумарної оцінки здоров'я населення (КСОЗН). Для розрахунку КСОЗН використовується п'ять показників: смертність немовлят, середня очікувана тривалість життя чоловіків та жінок, стандартизований коефіцієнт смертності чоловіків та жінок.

Величина цього коефіцієнта являє собою рангове місце регіону за підсумками ранжування попередньо отриманих сум місць, що були зайняті кожним із регіонів при їх роздільному ранжуванні за п'ятьма показниками: смертність немовлят, середня очікувана тривалість життя чоловіків та жінок, стандартизований коефіцієнт смертності чоловіків та жінок.

При проведенні оцінювання 25 регіонів України рейтинг території з кожного показника може бути в діапазоні від 1 до 25. Регіони з найбільш благополучними показниками мають меншу суму

місць (але не менше 5 – п'ять перших місць), а регіони, що найменш благополучні, – більшу (але не більше 125 – п'ять 25-х місць). Після підсумовування рангових місць проводиться ранжування регіонів вже за сумою місць. Отриманий показник по кожному регіону і є КСОЗН.

Порядок виконання роботи

1. На основі вихідних даних розрахувати КСОЗН для всіх регіонів України. Вихідні дані видаються викладачем і містять статистичну інформацію про стан здоров'я населення за показниками смертності немовлят, середньої очікуваної тривалості життя чоловіків та жінок, стандартизованого коефіцієнта смертності чоловіків та жінок по кожній області України за кілька років поспіль.

Розрахунок коефіцієнта сумарної оцінки стану здоров'я населення ведеться окремо для кожної області за кожний рік.

2. Використовуючи отримані значення КСОЗНу по кожній області України, розмістити всі області у порядку зменшення значення КСОЗНу за кожним роком окремо. Таким чином, вгорі отриманого переліку областей розмістяться регіони з кращим станом здоров'я населення, а внизу – відповідно регіони з гіршим станом здоров'я населення.

3. Взнявши за основу ранжування областей за значенням КСОЗНу за кожний рік, виділити з допомогою викладача групи областей із задовільним, зниженим, низьким та дуже низьким станом здоров'я населення в них.

4. Розрахувати в межах кожної з виділених груп областей середні значення показників смертності немовлят, середньої очікуваної тривалості життя чоловіків та жінок, стандартизованого коефіцієнта смертності чоловіків та жінок.

5. Проаналізувати динаміку зміни значення КСОЗНу з часом по кожній області та динаміку зміни місця області в загальному переліку.

6. Побудувати діаграми, що відображають динаміку зміни значення КСОЗНу з часом по кожній області та динаміку зміни місця області в загальному переліку.

7. Проаналізувати побудовані діаграми та виокремити в окремі групи області зі стійкими тенденціями до покращення або погіршення стану здоров'я населення та області зі стабільними показниками стану здоров'я населення.

8. Зробити висновок.

Контрольні запитання і завдання

1. Як впливають кліматичні умови регіону на особливості захворювань людини?
2. Проаналізуйте регіональні відмінності значень КСОЗНу.
3. Охарактеризуйте метод картографування та проаналізуйте можливість його застосування для характеристики регіональних відмінностей у стані здоров'я населення України.
4. Чи існує гомеостаз у природі?